

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

*In the Name of God
the Merciful, the Compassionate*

۳۸۱۱.

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

پایان نامه

جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد پرستاری

موضوع :

بررسی مقایسه‌ای رفتارهای بهداشتی دوران عادت ماهیانه دختران نوجوان
(۱۸-۱۱ ساله) تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی بهزیستی با دختران
تحت سرپرستی خانواده در شهر تهران، سال ۱۳۷۵

استاد راهنما : 012831

سرکار خانم زهرا کاشانی‌نیا

اساتید مشاور :

سرکار خانم ربابه معماریان

جناب آقای دکتر غلامرضا بابایی

نگارش :

مولود رادفر

فروردین ۱۳۷۶

۳۹۱۱۰

جمهوری اسلامی ایران

سازمان بهزیستی کشور

نگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

بسم الله

" فرم (۹) "

" فرم صورتجلسه دفاعیه "

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

خواهر / برادر مولود رادفر در رشته مدیریت روانپرستاری

تحت عنوان: بررسی مقایسه‌ای رفتارهای بهداشتی دوران عادت ماهیانه دختران جوان (۱۱-۱۸ ساله) مقیم در مراکز
شیانہ روزی بهزیستی با دختران تحت سرپرستی خانواده در تهران سال ۱۳۷۵
با حضور استاد راهنما و هیأت داوران در محل دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

در تاریخ ۲۳ / ۱ / ۷۶ تشکیل و با موفقیت دفاع گردید /

دریافت نمود.

نامبرده نمره ۱۹ / ۶۵ و امتیاز عالی

هیأت داوران:

۰۱ استاد راهنما:

۰۲ اساتید مشاور:

۰۳ اساتید یا متخصصان مدعو (داور)

۰۴ مدیریت گروه یا نماینده وی

۰۵ نماینده دفتر تحمیلات تکمیلی

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم

مهر پیشه‌گانی که وجود گرانبهایشان همیشه و در همه جا تکیه‌گام بوده

و چون شمعی فروزان هدایتگر راهم بوده‌اند، به پاس زحمات

بی‌شائبه‌شان.

و تقدیم به خواهران و برادران عزیزم.

و تقدیم به :

همسفر زندگی، همسر گرامیم که در نگارش این اثر مرا صمیمانه

یاری نمود.

و تقدیم به:

تمام دانش پژوهان این مرز و بوم، به امید اینکه مختصر گامی باشد در
جهت افزایش سطح علمی این عزیزان.

سپاس

خدایا از آن تو است ستایش، ستایش دائمی، همیشگی، بی پایان و بی زوال
آنطور که سزاوار تو باشد. ای نور، ای آغاز اولین و ای پایان آخرین، ای تکیه‌گاه، ای
امید، ای منتهای خواسته و آرزو، ستایش تنها تو را سزاست.

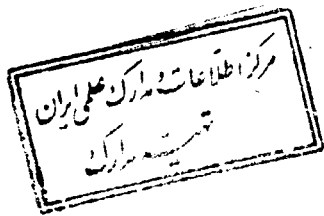
با لطف ایزدمنان، از بوته آزمایشی دیگر سربلند بیرون آمده و تجربه‌ای تازه
اندوختم ناگفته‌نماند در طی طریق تحقیق راهگشایی اساتید گرامی و دلگرمی عزیزانی
یاریم دارند که بر خود لازم میدانم در این مجموعه سپاس خود را به آنان تقدیم نمایم.
با سپاس از استاد بزرگوار سرکارخانم کاشانی‌نیا که همواره مرا با محبت
پذیرفتند و در راهنمایی این رساله از مساعدتهای ایشان بهره‌مند گشتم.

با سپاس از استاد بزرگوار سرکارخانم معماریان که صبورانه و با چراغ دانش
خود مسیر پژوهش را برایم روشن نمودند.

با سپاس از استاد بزرگوار جناب آقای دکتر بابایی که در تنظیم بخش آماری این
پایان نامه، نهایت کوشش و تلاش را نمودند.

با سپاس از سرکارخانم هر و آبادی و جناب آقای رهگوی استادان گرانقدری که
با نظرات ارشادی‌شان راهنمایم گشتند.

و با سپاس از معاونت محترم پژوهشی و دفتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه که با
همکاری صمیمانه خود راه آغاز تحقیق را برایم هموار نمودند.

چکیده پژوهش:

این پژوهش یک مطالعه توصیفی - تحلیلی از نوع مقایسه‌ای است که برای بررسی مقایسه‌ای رفتارهای بهداشتی دوران عادت ماهیانه دختران نوجوان (۱۸-۱۱ ساله) تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی بهزیستی با دختران تحت سرپرستی خانواده در شهر تهران سال ۱۳۷۵ انجام شده است.

در این پژوهش واحدهای مورد تحقیق ۱۱۶ دختر نوجوان بودند که ۶۰ نفر آنها تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی بهزیستی تهران و ۵۶ نفر آنها تحت سرپرستی خانواده بودند که با واحدهای گروه اول در یک مدرسه تحصیل می‌کردند جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه و چک لیست که توسط پژوهشگر تهیه شده بود استفاده گردید.

آمار توصیفی و استنباطی، برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. برای بررسی ارتباط متغیرها با نمره رفتار بهداشتی از آزمون کای - اسکور و ضریب همبستگی پیرسون و آزمون T استفاده شده است.

نتایج نشان داد که بیشترین درصد واحدها در محدوده سنی ۱۵-۱۳ سال و در مقطع تحصیلی راهنمایی بودند. اکثریت واحدهای تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی قبل از ورود به مرکز در خانواده زندگی می‌کردند. اکثریت آنها در مراکز ملاقاتی داشتند و بیشتر پدرانشان با فاصله زیاد به دیدنشان می‌آمد. ولی اکثریت واحدها جهت دیدن اقوام خود از مرکز خارج نمی‌شدند. بیشتر این واحدها با مریدان مرکز ارتباط خوبی داشتند.

در واحدهای تحت سرپرستی خانواده‌ها بیشترین آنها دختر اول خانواده بودند و نزد پدر و مادرانشان زندگی می‌کردند. تحصیلات پدر و مادر اکثریت واحدها دیپلم و بالاتر بود و مادران اکثر واحدها خانه‌دار بودند.

نتایج نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین دو گروه از نظر سن شروع عادت ماهیانه، منظم بودن عادت ماهیانه و میانگین سن دریافت آموزش وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد

که دو گروه از نظر نمره رفتار بهداشتی اختلاف شدیداً معنی‌داری باهم دارند و با اطمینان ۹۹/۹٪ می‌توان گفت که نمره رفتار بهداشتی در گروه تحت سرپرستی خانواده بیشتر از گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی بهزیستی است.

آمار نیز نشان داد که بین نمره رفتار بهداشتی و دریافت آموزش، در دسترس بودن مربی مرکز جهت مشاوره، داشتن ارتباط مناسب با مربی مرکز و محل زندگی قبل از سپرده‌شدن به مرکز ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

در پایان بر اساس نتایج پژوهش، کاربرد یافته‌ها در پرستاری و پیشنهادات برای بررسی‌های بعدی ارائه گردیده‌است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: موضوع پژوهش	
۲	مقدمه
۱۳	اهداف کلی
۱۴	فرضیه پژوهش
۱۴	پیش فرضها
۱۵	تعریف واژهها
۱۷	محدودیت پژوهشی
فصل دوم: دانستیهای موجود در عنوان پژوهش	
۱۹	چهارچوب پنداشتی
۶۰	مروری بر مطالعات
فصل سوم: روش پژوهش	
۷۲	نوع پژوهش
۷۳	جامعه پژوهش
۷۴	نمونه پژوهش
۷۴	مشخصات واحدهای مورد پژوهش
۷۶	ابزار گردآوری دادهها
۷۸	روش انجام کار
۸۰	روش تجزیه و تحلیل دادهها

۸۱ ملاحظات اخلاقی
فصل چهارم: یافته‌های پژوهش	
۸۵ جداول - نمودارها
فصل پنجم: تجزیه و تحلیل داده‌ها	
۱۳۷ بحث و نتیجه‌گیری نهایی
۱۵۴ کاربرد یافته‌های پژوهش
۱۵۷ پیشنهادات برای پژوهش‌های بعدی
۱۵۹ فهرست منابع

پیوستها: پیوست شماره (۱) پرسشنامه

پیوست شماره (۲) چک‌لیست

پیوست شماره (۳) جزوه آموزشی

پیوست شماره (۴) خلاصه‌انگلیسی

فهرست جداول و نمودارها

- جدول ۴-۱ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب سن در دو گروه مورد مطالعه
- نمودار ۴-۱ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب سن در دو گروه مورد مطالعه
- جدول ۴-۲ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب مقطع تحصیلی در دو گروه مورد مطالعه
- نمودار ۴-۲ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب مقطع تحصیلی در دو گروه مورد مطالعه
- جدول ۴-۳ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب سن ورود به سازمان بهزیستی در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب محل زندگی قبل از ورود به مرکز در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۵ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب داشتن ملاقاتی در مرکز در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۶ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب افرادی که جهت ملاقات به مرکز می‌آیند، در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۷ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب فواصل حضور ملاقاتیها در مرکز، در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۸ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب رفتن به مرخصی جهت دیدن اقوام، در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۹ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب افرادی که به دیدنشان می‌روند، در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی

- جدول ۴-۱۰ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب فواصل رفتن به مرخصی جهت دیدن اقوام در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۱۱ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب برقراری ارتباط با پرسنل مرکز در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۱۲ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب مراجعه به مربی جهت حل مشکل دوران عادت ماهیانه در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۱۳ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب علت عدم مراجعه به مربی جهت حل مشکل عادت ماهیانه در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۱۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب دسترسی به مربی مرکز در صورت نیاز به مشاوره در گروه تحت سرپرستی مراکز شبانه‌روزی
- جدول ۴-۱۵ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب تعداد خواهران در گروه تحت سرپرستی خانواده
- جدول ۴-۱۶ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب رتبه دختر بودن در گروه تحت سرپرستی خانواده
- جدول ۴-۱۷ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب افرادی که با آنها زندگی می‌کنند، در گروه تحت سرپرستی خانواده
- جدول ۴-۱۸ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب تحصیلات پدر در گروه تحت سرپرستی خانواده
- نمودار ۴-۳ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب تحصیلات پدر در گروه تحت سرپرستی خانواده
- جدول ۴-۱۹ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب تحصیلات مادر در گروه تحت سرپرستی خانواده
- نمودار ۴-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب تحصیلات مادر در گروه

تحت سرپرستی خانواده

جدول ۴-۲۰ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب شغل پدر در گروه تحت

سرپرستی خانواده

جدول ۴-۲۱ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب شغل مادر در گروه تحت

سرپرستی خانواده

جدول ۴-۲۲ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب درآمد ماهانه خانواده در

گروه تحت سرپرستی خانواده

جدول ۴-۲۳ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب سن شروع عادت ماهیانه

در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴-۲۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب منظم بودن فواصل عادت

ماهیانه در سه ماهه اخیر در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴-۲۵ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب فواصل عادت ماهیانه

نامنظم دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴-۲۶ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب طول مدت یکدوره

خونریزی در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴-۲۷ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب همراه بودن عادت ماهیانه

با علائم جسمی در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴-۲۸ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب نوع علائم جسمی همراه

با عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴-۲۹ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب همراه بودن عادت ماهیانه

با علائم روانی در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴-۳۰ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب نوع علائم روانی همراه با

عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۱-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب مرجع درمیان گذاشتن
بروز اولین عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۲-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب منبع کسب اطلاعات در
زمینه عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۳-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب داشتن اطلاعات در مورد
عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۴-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب دریافت آموزش در مورد
عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۵-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب سن دریافت آموزش در
مورد عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۶-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب بهترین زمان آموزش
مسایل عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۷-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب نحوه آموزش در دو گروه
مورد مطالعه

جدول ۳۸-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب افراد مناسب جهت آموزش
مسایل عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۳۹-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب روش مناسب جهت
آموزش مسایل عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴۰-۴ : توزیع فراوانی نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب محتوای آموزش در دوران
عادت ماهیانه در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴۱-۴ : توزیع فراوانی نسبی نمره رفتار بهداشتی برحسب سه سطح ضعیف، متوسط و
خوب در دو گروه مورد مطالعه

جدول ۴۲-۴ : مقایسه میانگین رفتارهای بهداشتی واحدهای مورد پژوهش در دو گروه مورد مطالعه